

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízдила a JUDr. Brigity Chrastilové v právní věci **žalobce: I. S.**, zastoupen Michalem Benčokem, advokátem, se sídlem Praha 1, Václavské nám. 17, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 6 Az 50/2004 - 41 ze dne 21. 12. 2004,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadá kasační stížností rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 6 Az 50/2004 - 41 ze dne 21. 12. 2004, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM - 286/AŘ - 2002 ze dne 27. 12. 2002, jímž byl zamítnut stěžovatelův rozklad a potvrzeno předchozí rozhodnutí vydané v I. stupni správního řízení, kterým bylo rozhodnuto, že se stěžovateli azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje, přitom bylo vysloveno, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování podle § 91 téhož zákona.

Městský soud v Praze nyní rozhodl ve shora uvedené věci již podruhé; jeho první rozhodnutí o zamítnutí stěžovatelovy žaloby proti rozhodnutí žalovaného bylo zdejším soudem zrušeno a věc byla Městskému soudu vrácena k dalšímu řízení. Důvodem zrušení předchozího rozhodnutí Městského soudu v Praze a vrácení věci témuž soudu k dalšímu řízení byla skutečnost, že Městský soud v Praze nečinil přezkum rozhodnutí žalovaného v otázce neexistence překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu, jež byla stěžovatelem namítána.

Stěžovatel ve své kasační stížnosti nyní namítá, že v průběhu řízení nebyl zjištěn úplně a správně přesný stav věci, důkazy, které si soud opatřil, byly neúplné a zakládaly se fakticky na Zprávě Ministerstva zahraničních věcí USA, Velké Británie a České republiky, které líčí situaci v regionu v zemi stěžovatelova původu, aniž by se zmiňovaly o nárůstu organizovaného zločinu a korupce a existenci spolupráce mezi zkorumpovanými úředníky a organizovaným zločinem. Z tohoto důvodu nelze považovat situaci v zemi stěžovatelova původu za stabilizovanou; soud tedy nemohl posoudit správně skutkové i právní otázky, které pro své rozhodnutí potřeboval. Stěžovatel proto tvrdí, že napadené rozhodnutí vyšlo z nesprávného právního výkladu ustanovení § 91 zákona o azylu, když Městský soud v Praze nedostatečně přihlédl zejména k soustavnému porušování lidských práv formou organizovaného vydírání podnikajících osob v zemi stěžovatelova původu. Stěžovatel nemůže bez přímého ohrožení života vykonávat živnost nebo pracovat v zemi svého původu.

Stěžovatel ze shora uvedených důvodů navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Městského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Stěžovatel zároveň navrhl přiznání odkladného účinku jím podané kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti její důvodnost popírá a navrhuje kasační stížnost zamítnut, případně ji odmítnout pro absenci jejích povinných náležitostí.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zejména zjistil, že stěžovatel podal návrh na zahájení řízení z toho důvodu, že v zemi jeho původu jej vydírají a vymáhají od něj peníze, které čestně vydělal. V průběhu řízení před žalovaným pak stěžovatel uvedl, že pracoval jako opravář elektrospotřebičů. Jemu neznámí lidé od něj začali požadovat peníze. Jednou jim stěžovatel zaplatil, potom jim však stěžovatel již platit odmítl. Neznámí lidé trvali dle stěžovatele na tom, aby jim platil, on odmítal, nakonec se přestěhoval do jiného města a ukrýval se, oni pak ukradli jeho manželce všechny peníze. Stěžovatel poté odjel do Polska. V České republice má stěžovatel nyní práci, proto požádal o azyl v této zemi. Žalovaný v I. stupni správního řízení dne 28. 6. 2001 stěžovateli azyl neudělil, stěžovatel proti tomuto rozhodnutí podal rozklad, který byl však zamítnut a napadené rozhodnutí dne 27. 12. 2002 potvrzeno. Toto rozhodnutí žalovaného bylo stěžovateli doručeno dne 24. 2. 2003. Stěžovatel jej napadl žalobou k soudu, ve které namítal procesní pochybení žalovaného a nesprávné posouzení merita věci. Z obsahu soudního spisu pak Nejvyšší správní soud zjistil, že Městský soud v Praze žalobu poprvé zamítl, neboť dospěl k závěru, že důvody, pro které by stěžovateli měl být udělen azyl, nejsou splněny. Stěžovatel není osobou pronásledovanou a nebyla mu odepřena ochrana od příslušných orgánů v zemi jeho původu. Kromě toho Městský soud v Praze neshledal, že by se žalovaný dopustil namítaných procesních pochybení. Poté, kdy zdejší soud první rozsudek Městského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, rozhodl Městský soud v Praze znovu; i podruhé žalobu zamítl. Městský soud v Praze dovedl, že útoky soukromých osob v zemi stěžovatelova původu za situace, kdy stěžovatel se ani neobrátil se žádostí o pomoc na příslušené orgány v zemi svého původu, nepředstavují relevantní důvody pro vyslovení existence překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu. Rozsudek Městského soudu v Praze byl stěžovateli doručen dne 27. 12. 2004, stěžovatel jej napadl kasační stížností dne 7. 1. 2005.

Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“), a byla podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí Městského soudu v Praze vzešlo (§ 102 s. ř. s.). Kasační stížnost proti rozhodnutí, jímž soud znovu rozhodl

poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo Nejvyšším správním soudem zrušeno, je podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. zásadně nepřijatelná; to však neplatí, pokud je v kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. Za situace, kdy předchází rozsudek Městského soudu v Praze byl zrušen z toho důvodu, že se soud nevypořádal s námitkou stěžovatele směřující do nevyslovení existence překážky vycestování, a kdy nyní stěžovatel tvrdí, že podmínky pro vyslovení existence překážky vycestování jsou splněny, pokládá Nejvyšší správní soud za splněnou podmínku podávanou z § 104 odst. 3 písm. a) věty za středníkem s. ř. s. Pokud by totiž Nejvyšší správní soud nahlížel na podmínku přípustnosti kasační stížnosti zúženě a dozoval by doslovným výkladem, že zatímco důvodem zrušení předchozího rozsudku Městského soudu v Praze byla skutečnost, že se soud otázkou překážky vycestování vůbec nezabýval, zatímco nyní je tvrzeno, že podmínky pro její vyslovení jsou splněny, a tedy že (pojato stricto sensu) není namítáno nerespektování právního názoru Nejvyššího správního soudu, ve skutečnosti by stěžovateli odepřel přezkum otázky splnění překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu, a sice z důvodu přičitatelnému k tíži právě Městského soudu v Praze. Tolerován by tak mohl být v krajním případě i postup, kdy soud rozhodující o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu by se nejprve otázkou vyplývající z řádně uplatněného žalobního bodu nezabýval vůbec, aby jeho následný postup (jímž by respektoval právní názor Nejvyššího správního soudu, podle něhož se „má touto otázkou zabývat“) již nebyl přezkoumatelným věcně, ale toliko z toho pohledu, zda se touto otázkou zabýval (tedy bez ohledu na výsledek přezkumu). Z hlediska garance práv stěžovatele by se v takovém případě jednalo ze strany Nejvyššího správního soudu o výklad nepřijatelný. Nejvyšší správní soud proto s ohledem na textaci kasační stížnosti a shora uvedené skutečnosti považuje kasační stížnost za přípustnou.

Nejvyšší správní soud tedy kasační stížností napadený rozsudek podle § 109 odst. 3 s. ř. s. v rozsahu uplatněného kasačního důvodu a podle § 109 odst. 2 s. ř. s. v rozsahu kasační stížnosti přezkoumal, ověřil, zda Městský soud v Praze respektoval jeho rozsudkem ze dne 25. 8. 2004, č. j. 6 Azs 64/2004 - 34, vyslovený právní názor, a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Tvrdil-li stěžovatel v průběhu správního řízení, že má obavy z pronásledování ze strany neznámých vyděračů, kteří po něm požadovali peníze, pak Nejvyšší správní soud nemůže přijmout názor stěžovatele, že jde o jednání, jež by bylo pronásledováním ve smyslu zákona o azylu, a že by tedy měl být v případě stěžovatele dán důvod pro konstataci existence překážky vycestování podávaný z § 91 zákona o azylu. Stěžovatelem popisované praktiky údajně jemu neznámých vyděračů neměly bezprostřední souvislost se stěžovatelovou rasou, náboženstvím, národností, příslušností k určité sociální skupině ani se zastáváním určitých politických názorů. Jejich motivem byla snaha získat peníze od stěžovatele coby podnikatele. Nelze rovněž dovodit, že by útoky, na něž stěžovatel poukazoval, byly realizovány přímo či nepřímo ze strany státu, tj. že by stát jednotlivé represivní úkony uskutečňoval, schvaloval či alespoň aktivně nebo pasivně podporoval. Pokud tedy podle § 91 odst. 1 zákona o azylu povinnost ukončit pobyt neplatí, pokud by byl cizinec nucen vycestovat do státu, kde je ohrožen jeho život nebo svoboda z důvodu jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení, nebo do státu, kde mu hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu anebo kde je jeho život ohrožen v důsledku válečného konfliktu, nebo do státu, který žádá o jeho vydání pro trestný čin, za který zákon tohoto státu stanoví trest smrti, anebo jestliže by to bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, nebo jestliže v zemi původu nebo v třetí zemi, ochotných přijmout nezletilou osobu bez doprovodu, není po jejím příchodu k dispozici

přiměřené přijetí a péče podle potřeb jejího věku a stupně samostatnosti, pak Městský soud v Praze správně (s ohledem na stěžovatelem původně uplatněný žalobní bod) uzavřel, že žalovaný se nevyslovením překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu nezákonnosti nedopustil. Podmínky podávané z § 91 zákona o azylu, při jejichž splnění je dána překážka vycestování, nejsou totožné s těmi, které jsou zkoumány z hlediska § 12 zákona o azylu, a soud, který rozhodnutí o neudělení azylu přezkoumává, se tak těmito podmínkami musí zabývat samostatně. Musí být tedy zjištěno, zda by vycestováním mohlo dojít k ohrožení života cizince nebo jeho svobody z důvodů zákonem o azylu taxativně stanovených. Tak Městský soud v Praze postupoval, touto otázkou se ve svém rozhodnutí zabýval (str. 3 rozsudku, třetí a druhý odstavec zdola) a závěrům, k nimž dospěl, Nejvyšší správní soud nemá, čeho by vytknul. Namítal-li stěžovatel, že bude nucen vycestovat do státu, kde je ohrožen jeho život nebo svoboda organizovaným vydíráním, pak s ohledem na skutkový stav, jak jej Městský soud v Praze popsál, a z důvodů, které Městský soud v Praze uvedl, nejde o ohrožení, jemuž by bylo možno přiznat relevanci z pohledu § 91 zákona o azylu.

Ze shora uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 in fine s. ř. s. zamítl. Za této procesní situace se již Nejvyšší správní soud samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, jenž stěžovatel učinil.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. To by náleželo žalovanému. Protože však žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné náklady, jež by mu vznikly a jež by překročily náklady jeho běžné administrativní činnosti, ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žalovanému, přestože měl ve věci plný úspěch, se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. října 2005

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu